

KONFEDERACJA TARGOWICKA I II ROZBIÓR POLSKI

1. Konfederacja targowicka 1792 r.

Obóz magnacki nie chciał wprowadzenia reform sejmowych i Konstytucji 3 Maja. Po uzyskaniu pomocy carycy Katarzyny II przeciwnicy reform w maju 1792 r. zawiązali w miasteczku Targowica konfederację przeciwko królowi, reformom i konstytucji. Formalnie ogłoszona **14 maja 1792** w pogranicznym miasteczku **Targowica na Ukrainie**, faktycznie konfederację zawiązano w **Petersburgu 27 kwietnia 1792**. Przywódcy konfederacji, magnaci kresowi **Szczęśny Potocki, Franciszek Ksawery Branicki, Seweryn Rzewuski, Szymon Kossakowski** dążyli do utrzymania starych struktur państwowych bądź podziału Rzeczypospolitej na autonomiczne prowincje zarządzane przez przedstawicieli magnaterii.

2. Wojna polsko – rosyjska 1792 (maj – lipiec)

Konfederaci zwrócili się o pomoc do Rosji, co wykorzystała Katarzyna II, wysyłając przeciwko Polsce 100-tysięczną armię. 18 maja 1792 armia rosyjska (97 tys. żołnierzy) przekroczyła granice Rzeczypospolitej, kierując większość sił na Ukrainę, pozostałe na Litwę. Z liczącej 60 tys. żołnierzy armii polskiej do walki skierowano 37 tys., reszta stanowiła rezerwę bądź znajdowała się w stadium formowania. Armia rosyjska pokonała pod **Mirem** (10 czerwca) wojska litewskie, zajęła Grodno. Wycofujący się Polacy odnieśli lokalne sukcesy pod **Zieleńcami** (18 czerwca, książę J. Poniatowski) i **Dubienką** (18 lipca, generał T. Kościuszko). Inicjatywa strategiczna w wojnie należała do Rosjan, którzy w połowie lipca przekroczyli Bug. Armia koronna wycofała się w Lubelskie, armia litewska nie mogła zabezpieczyć Warszawy. Głównodowodzący armią polską król Stanisław August Poniatowski nie wierząc w możliwość zwycięstwa podjął rokowania z Rosją. Katarzyna II zażądała przerwania działań wojennych i przystąpienia króla do konfederacji targowickiej. **Stanisław August Poniatowski** ugiął się przed żądaniemi Katarzyny II - **podpisał akt kapitulacji (24 lipca)** i akces do konfederacji targowickiej (25 lipca). Przywódcy patriotycznego stronnictwa reform musieli opuścić kraj.. Wojna w obronie reform Sejmu Wielkiego i Konstytucji 3 maja zakończyła się więc klęską i II rozbiorem I RP 23 stycznia 1793 r. , w którym wzięły udział tylko Rosja i Prusy.

3. II rozbiór Polski 1793 r.

Postanowienia II rozbioru Polski 23 styczeń 1793 r.:

Prusy	Rosja	Austria
<ul style="list-style-type: none">▪ Gdańsk, Toruń▪ Wielkopolska z Poznaniem▪ Kujawy z Inowrocławiem i Brześciem Kujawskim▪ zachodnie Mazowsze z Płockiem▪ ziemia łęczycko – sieradzka Razem 58 tys. km ² 1 mln mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">▪ tereny na wschód od linii Druja – Pińsk – Zbrucz Razem 250 tys. km ² 1 milion mieszkańców	Nie brała udziału w rozbiorze – toczyła wojnę z rewolucyjną Francją

4. Sejm rozbiorowy został zwołany do **Grodna 1793**. Uznał on II rozbiór Polski, przywrócił stary ustroj oparty na prawach kardynalnych oraz potwierdził wszystkie przywileje szlacheckie. Przywrócono elekcyjność tronu. Wprowadzono pewne zmiany niekorzystne dla Rzeczypospolitej m.in. sejm miał być zwoływany nie co 2 a co 4 lata i miały być to tylko sejm jednoizbowy. Z reform Sejmu Wielkiego pozostawiono głosowanie większością w sejmie i prawo mieszczan do nietykalności osobistej i zakupu ziemi.

Skutki II rozbioru: państwu polskiemu zabrano obszary o wielkim znaczeniu gospodarczym, ziemie najżyźniejsze, oprócz tego Rzeczypospolita utraciła dostęp do morza. Spowodowało to załamanie gospodarki Rzeczypospolitej oraz wzrost cen żywności. Oprócz tego najważniejsi politycy Sejmu Wielkiego i reformatorzy musieli udać się na emigrację.